

i, at Capitaliseringen af denne Afgift og For-
 dring af en succesiv Udbetaling i sin Tid
 ved Fæstledighed dog er noget mislignere
 for "den" der bliver ved Gaarden, end det
 gamle Fæsteforhold. Er nu dette rigtigt,
 saa maa jeg ogsaa erkjende, at denne
 Betragtning med Hensyn til Testamentet
 gjør mig det noget betænkkeligt at holde paa
 Udbetaltets oprindelige Bestemmelser i Henseende
 til Indfæstningen. Jeg maa dog foreløbigt be-
 mærke, at Sagen tidligere har stillet sig ander-
 ledes for mig, dengang da min høitærede For-
 mand forlangte om denne Sag at høre min
 Mening som daværende Domainedirecteur, og
 at jeg da antog det for en billig Udjevning
 af begge Parters Interesser, at man holdt
 sig til en Halvering af almindelig Indfæst-
 ning. Jeg troer vel nu, at naar Alt skal
 regnes efter Penge, saa er det rigtigt; men
 naar der skal tages Hensyn til det Diemed,
 at Bedkommende skulle blive ved Gaarden og
 finde sig opfordrede til at modtage den, saa
 skal jeg indrømme, men det er en forandret
 Ansættelse hos mig, at det forekommer mig
 noget betænkkeligt at gjøre det. Jeg skal der-
 for tillade mig at henstille Udvalgets Forslag
 til Thingets nærmere Bedømmelse, bemærkende,
 at vi her ikke befinde os paa det almindelige
 Gebet om Fæsteforholdets Betydning og Stil-
 ling, men at vi befinde os her ved Bedømmel-
 sen af det Spørgsmaal, hvorledes Stiftelsen
 skal handle ifølge Testamentets rette Aand.
 Naar Enhver saaledes vil kunne erholde Gaar-
 den imod at den hidtilværende Afgift capitali-
 seres og imod den hidtilværende lave Indfæst-
 ning, saa mener jeg paa den anden Side, at
 den Fordeel, som indvindes ved den frie Eiend-
 om, er saa stor, at man kan berolige sig der-
 ved, og at man, ved at bringe saadanne tids-
 svarende Forholdsregler i Anvendelse paa dette
 Gods, paa ingen Maade er gaaet de Rettig-
 heder, som vedkommende Fæstere og deres
 Sønner kunne vente opretholdte efter Testa-
 mentet, for nær. At man derved skulde være
 gaaet, som den ærede sidste Taler syntes at
 antyde, den øvrige Befolkning for nær, kan
 jeg saameget desto mindre erkjende, som Testa-
 mentet dog egentlig kun gav den afdøde
 Fæsters Søn en Afgang til Gaarden,

ligesom en saadan almindelig Forsørgelse ikke
 fandt Sted, hvortil man skulde give af de
 Indtægter, der udkom som Eieren's Andeel.

Bregendahl: Ja, da den ærede Kultusmi-
 nister har udtalt, at han har stiftet Mening i
 dette Forhold og nu slutter sig til Udvalgets
 Forslag, saa skal jeg ikke udtale mig videre til
 anbefaling for det Forslag, som Udvalget har
 stillet til Forandring i § 5, eller Forandring
 af de Betingelser, hvorpaa Eiendommene skulle
 overdrages disse Fæstere; men jeg kan ikke
 andet end udtale mig mod § 6, som nu af
 Udvalget er foreslået at skulle være § 7, men
 forøvrigt staaer uforandret. Denne Paragraph
 indeholder nemlig den samme Bestemmelse,
 som indeholdes i Hovedloven, og som efter § 1
 bliver anvendelig for Fæsterne paa de andre
 Godser under Soro Academi, at, naar de ikke
 inden den fastsatte Frist af et Aar ville gaae
 ind paa at modtage Selveiendom paa de Be-
 tingelser, som Loven opstiller, saa skal, i Til-
 sætelse af Fæstledighed, Eiendommen stilles til
 Auction. Ved at anvende denne Bestemmelse
 for det kalkreuziske Gods's Bedkommende, troer
 jeg, at vi gjøre en stor Uret mod de nuværende
 og tilkommende Fæstere; thi vel er det saa, at
 man maa ansee Lovgivningen berettiget til at
 udvikle testamentariske Bestemmelser i Overens-
 stemmelse med den Aand, hvori de ere givne,
 og efter den Trang, som forandrede Tidsfor-
 hold medføre, men man maa ogsaa ved testamen-
 tariske Bestemmelser tage Hensyn til, under
 hvilke Forhold disse Bestemmelser ere blevne
 anvendte, og hvorledes Forholdene have ud-
 villet sig ligeoverfor den Private i det Tids-
 rum, som er hengaaet efter Testamentets Af-
 fattelse, og man kan da ikke nægte, at de testa-
 mentariske Bestemmelser, som tilstifre Fæste-
 befolkningen paa disse Godser en Udbygning til at
 erholde Fæste for deres Familie paa Etederne,
 ere saavel efter disse Bestemmelser's eget Ind-
 hold, som efter den Maade, hvorpaa de ere
 blevne anvendte, gaaede over til at danne en
 bestemt Ret for Fæsterne. Saalænge der ikke
 ligger for at vedtage en Bestemmelse om at
 Fæstegods ikke længere maa og bør taales af
 Staten, saalænge der ikke ligger en saadan al-
 mindelig Bestemmelse for, siger jeg, saa maa
 jeg ansee den lovgivende Magt for aldeles ube-